

وزارت علوم و نماینده وزیر در این حادثه همان روز حادثه در گفت‌وگو با یکی از رسانه‌ها از انجام شدن تمامی اقدامات و آزمایشات این آزمایشگاه طبق رهنمای معمول سخن گفته و عنوان کرده بود: «این دانشجویان به همراه اساتید و حتی مدیر آزمایشگاه در حال انجام فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی بودند که متأسفانه این اتفاق افتاد.» اما سوال این است که چرا مدیر آموزش‌های لازم را برای استفاده از تجهیزات ندیده بودند؟ هر چند تلاش‌های «فرهیختگان» برای مصاحبه با مسئول HSE دانشگاه هم بی نتیجه ماند و به همین دلیل نمی‌توان درباره چرایی اصلی وقوع اتفاق در آزمایشگاه‌ها شک کرد. فنی دانشگاه تهران اظهار نظر قطعی کرد، اما برخی از دانشجویان در انتشار پست‌هایی در یکی از صفحات مجازی دانشگاه تهران از نگهداری تجهیزات آزمایشگاهی در شرایط نادرست صحبت کرده بودند. البته گروهی دانشجویان تنها به اینجا خلاصه نمی‌شود؛ چراکه دانشجویان در کنار دست دادن همکاری‌شان، نگران تصمیماتی هستند که مسئولان در آینده نزدیک خواهند گرفت. به طوری که یکی از دانشجویان به نام علی در فضای مجازی این دانشگاه نوشته: «مسئولان و اساتید به جای اینکه آزمایشگاه را امن کنند، بعد از این دانشجویان را از یک سیر اختیارات سلب و رفتن به آزمایشگاه را برای آن‌ها محدود می‌کنند.» دانشجوی دیگری هم از نبود اتاق گاز در هیچ کدام از دانشکده‌های این دانشگاه انتقاد کرده و نوشته است: «استاندارد اینکه اتاق گاز در محوطه و پیاده‌رو دیوار باشد و همه کپسول‌ها آتچا باشند و لوله‌کشی فلزی انجام شود. دوستانی که آزمایشگاه‌های خارجی رفتن این اتاق‌ها را دیده‌اند قطعاً...» کاربر دیگری هم در کانال این دانشگاه نوشته: «در آزمایشگاهی که ما کار می‌کردیم یک پرسنل و حتی نیروی خدائی نداشت. دانشجو‌ها خودشان کارهای آزمایشگاه را انجام می‌دادند و مجبورمان می‌کردند که به عنوان کارورز در همان آزمایشگاه نظافت این‌ها را انجام دهیم، دست آخر هم همین اساتید طلبکار بودند.»

کفایش نیز با شکستگی و آسیب از ناحیه چشم راهی بیمارستان شریعی شدند. چند ساعت بعد از وقوع حادثه حجت شیخ مطهر واحدی، عضو هیئت علمی طب اورژانس دانشگاه علوم پزشکی تهران در گفت‌وگو با یکی از رسانه‌ها اعلام کرد: «همکاران اورژانس بخش‌های مختلف از جمله جراحی، ارتوپدی، جراحی عصبی و جراحی فک شروع به بررسی وضعیت این دو مصدوم کردند. بررسی‌ها تا الان اوضاع را نگران‌کننده نشان نمی‌دهد. این دو مصدوم دچار آسیب‌های سطحی از حد پارگی در ناحیه ساعد و دست‌ها و پاها شدند که قابل ترمیم است.» محمدحسین امید، رئیس دانشگاه تهران هم در همان ساعات اولیه وقوع این حادثه نیز درباره روند درمان و دانشجوی مصدوم دیگر از عدم آسیب مغزی به این دانشجویان خبر داده و عنوان کرد: «یکی از این دانشجویان به آی‌سی‌یو منتقل شده و دیگری هم بعد از اسکن مجدد به احتمال زیاد به آی‌سی‌یو منتقل خواهد شد.» به گفته رئیس دانشگاه تهران نبی احمدآبادی که استاد دانشجویان بود هم در آزمایشگاه حضور داشت و به دلیل موج انفجار دچار آسیب جزئی شده است.

محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور هم عصر روز پنجشنبه دستورات لازم را برای رسیدگی به روند درمان مصدومان این حادثه به رئیس دانشگاه ابلاغ و بر لزوم رعایت شرایط ایمنی آزمایشگاه دانشگاه‌ها تأکید کرد. وزیر علوم نیز با صدور پیامی درگذشت این دانشجو را به خانواده و جامعه دانشگاهی کشور تسلیت گفت.

— نگرانی دانشجویان دانشگاه تهران از حادثه آزمایشگاه

وقوع حوادث آزمایشگاهی می‌تواند چند عامل اصلی داشته باشد که بخشی از آن به قدیمی بودن تجهیزات، بخشی به عدم آشنایی دانشجو با نحوه کار با این تجهیزات و بخش دیگر هم نبود استاد و مدیر آزمایشگاه بر می‌گردد. البته ابوالفضل واحدی، معاون آموزشی

زهرا رضانی
خبرنگار گروه دانشگاه

تحصیل برای دانشجویانی که سروکارشان با آزمایشگاه است به نسبت دیگر دانشجویان مضایرت بیشتری دارد؛ چراکه بعضاً یک اشتباه در محیط آزمایشگاهی منجر به خسارت‌های جانی و مالی می‌شود؛ اشتباهی که حالا به بختن دانشجویان دانشگاه تهرانی منجر شده است. فوت محمدانیا کلاته، دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته مهندسی مواد و متالورژی و مصدومیت دو دانشجوی دیگر دانشگاه تهران به دلیل انفجار کپسول هیدروژن در آزمایشگاه مربوط به دانشکده فنی باعث شد تا هفتگی‌های ابتدای سال تحصیلی جدید با خبر تلخی برای جامعه دانشگاهی همراه باشد. حاشه‌ای آزمایشگاهی که اولین بار بنوده و تا زمانی که حفظ ایمنی و استانداردهای فعالیت‌های کارگاهی و کارهای آزمایشگاه در اولویت قرار نگذرد آخرین بار هم محسوب نخواهد شد.

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تهران
قربانی کیسول هیدروژن

حوالی بعد از ظهر پنجشنبه ۱۰ مهرماه بود که انفجار یک کپسول آبی‌رنگه محمود نبلی احمدآبادی، استاد دانشکده فنی دانشگاه تهران، دانشجوین و همسایه‌های این دانشکده را به خیابان کشاند. انفجاری که بر اثر شدت آن، محمدامین کلاته، دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد این دانشکده در دم جان باخت. دانشجوی نخبه‌ای که رتبه اول کارآموز برتر دانشگاه علم و صنعت را در سال ۱۴۰۰ به دست آورده و ۱۱ کشور در کنکور کارشناسی ارشد بود. کلاته در همان سال، به دست ۱۱ امیدکنشور را در رشته مهندسی مواد و متالورژی به دست آورد. او بر زمین حیاتش ۶ مقاله به‌شمار کرده که ۳ مقاله آن ISI بوده است. در این حادثه دو دانشجوی دیگر به نام‌های رضا پارسی و فاطمه

مرگ ۵ دانشجو در آزمایشگاه‌های دانشگاهی

حادثه آزمایشگاه دانشگاه تهران نه اولی و نه آخرین حادثه این دست است؛ چراکه از دی ماه ۱۳۸۵ تا مهر ماه امسال فقط ۱۹ حادثه این چنینی رسانه‌ای شده، در حالی که بخشی از این حوادث اصلاً مجالی برای طرح در رسانه‌ها پیدا نمی‌کنند. موضوع زمانی قابل تأمل‌تر می‌شود که بدانیم در همین بازه زمانی، شاهد فوت ۵ دانشجو و مصدومیت ۲۲ دانشجو و کارمند دانشگاه‌های کشور هستیم. همچنین موضوع این حادثه می‌شود که بدانیم از دی‌ماه سال ۱۴۰۰ تا امروز در مجموع ۱۰ حادثه در دانشگاه‌های کشور رخ داده که منجر به فوت ۳ دانشجو شده است. مسئله‌ای که به وضوح نشان‌دهنده ضعف و عدم رعایت نکات ایمنی لازم برای کار با تجهیزات آزمایشگاهی است و باید آن را سهل‌انگاری مسئولان دانشگاهی و آموزش عالی تعبیر کرد. حوادثی که عمده‌تاً به دلیل وقوع انفجار خسارت‌های مالی و جانی به همراه داشته و این مسئله نشان می‌دهد تداوم مسئله برای استفاده دانشجویان از تجهیزات آزمایشگاهی، عاقبتی جز تکرار حوادث فاجعه‌بار برای آموزش عالی خواهد داشت. البته نباید این مسئله را هم از قلم انداخت که اگر بخواهیم حوادث دانشگاهی را مانند سقوط دانشجو خواصه‌نصیرالدین طوسی گرفته یا آتش‌سوزی در خوابگاه‌های دانشجوی دانشگاه صنعتی اصفهان در دی‌ماه سال گذشته را در لیست اضافه کنیم، تعداد این حوادث به طومار بلندی خواهد رسید.

سیلندرها را موظف کنیم که دیگر کپسول‌های هیدروژن را شارژ نکنند.

با وجود کاربردهای فراوان گاز هیدروژن، اما برای استفاده امین‌تر از آن، می‌توان به جای سیلندر از دستگاه هیدروژن‌زئائوتر برای تداوم فعالیت‌های آزمایشگاهی استفاده کرد. موزوری در دانشگاه صنعتی شریف شروع شده است، به‌طوری‌که سال گذشته حدود ۲۱ کپسول ۴ لیتری هیدروژن از این دانشگاه خارج و امحا شده‌اند. مدیر ایمنی دانشگاه صنعتی شریف درباره اقدامات صورت گرفته در این زمینه گفت: «دستگاه هیدروژن‌زئائوتر می‌تواند در لحظه هیدروژن را به میزانی که لازم است، توسط الکترولیز کردن آب خالص تولید و به سیستمی که کاربر می‌خواهد تزریق کند. دستگاهی که حالا تعداد آن در آزمایشگاه‌ها بیشتر است. این دانشگاه فعال هستند.»

او همچنین از انعقاد قرارداد با یکی از شرکت‌ها بر گردی A برای شارژ و آیین‌سازی سیلندرهاى مورد نیاز آزمایشگاه‌هاش با خبر داده و عنوان کرد: «هرچند هنوز این قرارداد به مرحله اجرا در نیامده، اما طبق آن هر بار که سیلندرها برای شارژ می‌روند، این شرکت موظف است که مباحث آیینی لازم مانند ضمانت سیلندر را مورد بررسی قرار دهد. چراکه برخی گازها مانند هیدروژن می‌توانند به خوردگی خوردگی دارند و می‌توانند به مرور کپسول‌ها را دچار خوردگی کنند.»

کپسول هیدروژن که جان دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تهران را گرفته، باید یکی از پرکاربردترین کپسول‌ها دانست. گازی که از صنعت موشکی تا صنعت پتروشیمی و جوشکاری کاربرد دارد و در کنار آن به‌عنوان یکی از گازهای آزمایشگاهی هم شناخته می‌شود؛ چرا که هیدروژن در دستگاه کروماتوگرافی، که آن برای شناسایی و جداسازی اجزای مختلف یک ترکیب استفاده می‌شود، کاربرد دارد. در مقابل، برای ساخت انواع ترکیبات پرکاربرد آزمایشگاهی هم به این گاز نیاز است. به همین دلیل نقش پررنگی و فعالیت‌های آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌ها دارد. گازی که در کنار کاربرد فراوانش، جزء خطرناک‌ترین گازها هم شناخته می‌شود. به عبارت دیگر، این گاز هم می‌تواند فرد را دچار خفگی کرده و هم به دلیل اشتعال‌پذیر بودنش، خطر آتش‌سوزی خواهد داشت؛ در طرف دیگر ماجرا، حمل‌ونقل اشتباه این کپسول و برخورد آن با شیء سخت هم می‌تواند باعث انفجار شود. این مؤلفه‌ها باعث شده تا استفاده از کپسول‌های هیدروژنی در دنیا در حال منسوخ شدن باشد و این روند در برخی از دانشگاه‌های ما هم آغاز شده است. این طور که بهمن حاجی، مدیر ایمنی دانشگاه صنعتی شریف، به «فرهیختگان» گفت، امروز دیگر در استانداردهای جهانی از گاز هیدروژن به‌صورت سिलند استفاده نمی‌شود و ما نیز باید به‌تدریج به سمت آن برویم و کارگاه‌های شارژ

ابهام جدی نسبت به عملکرد کمیته «سلام» پس از حوادث دانشگاه‌ها

مدیریت HSE ذیل وزیر علوم ایجاد کنید

که این کار اشتباهی است، گفت: «ما در دانشگاه بحث ایمنی را از حالت کمیته‌ای خارج کرده و ساختار مدیریتی به آن داده‌ایم؛ چراکه این حوزه موضوعات بسیار گسترده‌ای را شامل می‌شود و باید ایمنی در همه بخش‌های دانشجو به‌صورت جدی دنبال شود.»

حاجی به‌تصریح کرد: «[مسئول HSE] باید در دانشگاه‌ها حضور داشته باشد و به‌صورت تخصصی روی آنها در حوزه‌های مختلف پیگیری کند و اگر ما این حوزه را به‌صورت تخصصی در دانشگاه‌ها دنبال نکنیم، راه به جایی نخواهیم برد.»

وی بیان داشت: «واقعیت آن است که هر چند امروز این نامه HSE را در کشور داریم و بر اساس آن هم کمیته «سلام» یا همان سلامت، ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست ایجاد شده است، اما مباحثات، حوزه در قالب کمیته‌ها به جایی نخواهد رفت؛ چراکه کمیته‌ها حالت نظارتی و تدوین قانون دارند و در افرادی که آن‌ها عضو هستند هم معمولاً مسئولیت‌های دیگری را بر عهده دارند. به همین دلیل بنده به‌شدت با وجود کمیته در حوزه ایمنی مخالف بوده و معتقدم این کار باید ساختار مدیریتی داشته باشد.»

مدیر ایمنی دانشگاه صنعتی شریف خاطرنشان کرد: «ایمنی اصلاً» مختص آزمایشگاه نیست و ما سال گذشته یک دانشجو در یکی از دانشجوهایمان به علت سقوط فوت شد. چرا باید چنین حوادثی را شاهد باشیم؟ اگر یک کمیته مدیریتی جامع در حوزه ایمنی داشته باشیم، قطعاً می‌توان از وقوع چنین اتفاقاتی در بخش‌های مختلف دانشگاه، جلوگیری کرد.»

هر بار بعد از وقوع حوادثی از این دست، بحث ایمنی در دانشگاه‌ها در رسانه‌ها مطرح می‌شود. ایمنی که اگر بخواهیم نگاه وسیع‌تری به آن داشته باشیم، باید عنان کرد که تنها به حوزه آزمایشگاه محدود نمی‌شود و عرصه‌های مختلف از غذای دانشجوی گرفته تا اسکان و مسیر رفت‌وآمد به دانشگاه را هم شامل می‌شود. حوزه‌هایی که برای هر کدام از این‌ها می‌توان مثال‌هایی مانند مسوومیت دانشجویان، خوراک‌ریزی، فوت دانشجویی خواجه نصیرالدین طوسی بر اثر سقوط از پله‌ها و تصادف دانشجویان سمنانی را نام برد. این مسائل باعث شده تا بهمن حاجی، مدیر ایمنی دانشگاه صنعتی شریف، در گفت‌وگو با «فرهیختگان» به لزوم ایجاد مدیریت HSE قبل وزارت علوم اشاره عوان کند: «باید از طرف وزارتخانه چنین مدیریتی شکل گرفته و اصول ایمنی در دانشگاه‌ها پیاده‌سازی شود و البته دانشگاه‌ها ما آمادگی کامل برای این کار را دارند تا دیگر شاهد چنین اتفاقاتی نباشیم. اما (اماده داد: «این مدیریت فایده بسیار زیادی دارد. ما باید مدیریت HSE را به‌صورت ویژه‌ری نظر و علوم ایجاد کنیم. علت اینکه می‌گویم حتماً باید دلیل حوزه‌وزارتی باشد این است که اگر این حوزه را دنبال معاونت پژوهشی ببریم، صرفاً به این حوزه محدود می‌شود. اما وقتی نظر ریاست باشد، شرایط متفاوت می‌شود. وقتی این اتفاق بیفتد یعنی ما بازرس خود، خودریز را خواهیم داشت که چون مستقیماً به وزیر گزارش می‌دهد، بسیاری از شرایط امروز تغییر پیدا می‌کند.»

مدیر ایمنی دانشگاه صنعتی شریف با بیان اینکه متأسفانه در برخی از موارد تنها کف‌د به‌عنوان مسوول ایمنی در دانشگاه‌ها منصوب می‌شود.

[illegible][illegible]

دانشگاه آزاد اسلامی و انظار نظر در جمعیت عامه شامل ۲۰ سونیت خوردا از طريق مزايده عومى به بصورت اجاره به اشخاص مختصانى واگذار نمايد. متقاضيان مى توانند از تاريخ روز ۱۳۹۴/۰۱/۰۱ به نسبت يك ماه پس از تاريخ انتشار اين آگهي به امور ادارى دانشگاه آزاد اسلامى دانشگاه انظار و مراجعه مستقيم به رياست اسناد و مدارك دانشگاه نمايند. شماره تماس: ۰۵۷۲-۳۱۳۵۴۴۱-۳۱۳۵۴۴۰-۹۱۳۲۳۹۹۹۱۰ هزينه چاپ آگهي بر عهده رهنمايه مزايده مى باشد. دانشگاه در رجا قبول هر کدام از پيشنهاد مجازى مى باشد.

مدرسه عالی مهارتی
رسانه‌ای
فرهیختگان
۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۵
© Fakhriyeh.com - All rights reserved.